

Marek Rogulski, Tadeusz Łukowski

Ziemia Mindel-Würm

Sztuka i Dokumentacja nr 3, 70-73

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ziemia Mindel-Würm – grupa akcji i performance powstała z inicjatywy Marka Rogulskiego. Grupa realizowała działania w okresie 1990-1992, głównie w Gdańsku. Wielogodzinne, transowe akcje grupy odbywające się m.in. na Wyspie Spichrzów w Gdańsku określiły w dużym stopniu artystyczny charakter tego miejsca. Z czasem grupa rozpadła się, a jej członkowie utworzyli kolejne formacje: Tysiąc Najjaśniejszych Słońc (Marek Rogulski) i Venom Underground (Piotr Wyrzykowski).

Według Marka Rogulskiego, lidera i inicjatora powstania grupy, nazwa „Ziemia Mindel-Würm” miała nadać archaiczny kontekst działaniom formacji, gdyż „Mindel” i „Würm” to określenia epok w dziejach rozwoju prehistorycznej ludzkości.

Do współpracy Marek Rogulski zaprosił Piotra Wyrzykowskiego, wówczas studenta architektury, a już wkrótce aktywniejszego studenta pracowni intermedialnej Witosława Czerwonki.

Działalność grupy rozpoczęła się, gdy obaj artyści nagrali w 1990 roku i utrwaliли materiał muzyczny zatytułowany – *Ziemia Mindel-Würm*. [...]

[...] Nadawane akcjom tytuły odnosiły się, mniej lub bardziej precyzyjnie – do pierwotnych poziomów energetycznych obecnych w psychice człowieka. Także konsekwencją prezentowanej przez Rogulskiego idei ukrytych mocy nieświadomości, było budowanie kontekstu poprzez odwołanie się do magii pierwotnych kultur i szamańskich rytuałów (np. rozbudzenie ośrodków wewnętrznych techniką zadawania sobie bólu etc.). Równolegle następowało zderzenie ujawnionych kodów z rzeczywistością wielkomiejską z początku lat dziewięćdziesiątych.

W galerii C14~~~ obaj artyści realizowali działania samodzielnie i miały one wówczas charakter performances, a więc odbywały się bez owej właściwej akcjom skali i monumentalizacji. W performance pt. *Pulsar* – w galerii C14~~~ w trakcie wystawy –3 Dni w 1992 roku – Marek Rogulski realizował działanie oparte na sprzężeniu zwrotnym pomiędzy własnym organizmem a aparaturą nagłośnieniową.

ZIEMIA MINDEL-WÜRM

Przetwornik dźwięku umocowany w krtani autora, przekazywał elektroniczne sygnały do aparatury wzmacniającej, wydobywając ukrytą normalnie warstwę dźwięków na powierzchnię zdarzenia. Autor realizował wówczas non-stop zabieg samobiczowania, w trakcie którego odpadająca pod razami bicia farba, którą było pokryte jego ciało, odsłaniała powstający w taki sposób nowy rysunek - krwawych śladów na nagim, „oczyszczonym” już ciele. Rogulski samodzielnie działający jako Formacja +/- 10 Hz zrealizował kilka takich performance, opierających się na połączeniu doznania związanego ze strukturą ciała i z urządzeniami elektronicznymi transformującymi jego doznania na bodźce akustyczne, ujawniające przepływ krwioobiegów ukrytych energii.

Skłonność do przeskalowywania zdarzenia za pomocą wzmocnienia akustycznego była także rozpoznawalna w performance Piotra Wyrzykowskiego. W trakcie pokazu, realizowanego podczas *II Yach Film Festival* w galerii C14, wykorzystując układ antenowy i odbiornik TV artysta, wmieszany w tłum zebranych w galerii, stał się jakby żywą anteną wzmacniającą lub zakłócającą akustyczne sygnały przestrzeni telekomunikacyjnej. To przeskalowanie umożliwiło nową interpretację akustycznej i znaczeniowej warstwy zdarzenia.

Grupa działała do początku 1992 roku. Po zakończeniu współpracy przez obu artystów, jeden ze wspólnie nagranych utworów muzycznych (z 1990 roku) został jeszcze wykorzystany przez Piotra Wyrzykowskiego w filmie pt. *Beta - Nassau*, zdobywając nagrodę na międzynarodowym konkursie filmowym WRO we Wrocławiu.

Tadeusz ŁUKOWSKI, Gdańsk 1998

(tekst publikowany w albumie *TNS. 2000*, Fundacja TNS, Wydawnictwo Sz,sz,sz..)

Grupa Ziemia Mindel-Würm - kalendarium

sierpień 1990

- Realizacja nagrania pt.: *Ziemia Mindel-Würm*.
- Yach Paszkiewicz realizuje klip wideo do jednego z utworów Ziemia Mindel-Würm.

październik 1990

- Koncert Ziemia Mindel-Würm w ramach obrony pracy dyplomowej Marka Rogulskiego na PWSSP w Gdańsku.
- *CH₃NHCH₂* – akcja w galerii Wyspa w Gdańsku. Akcji towarzyszy wydany przez Ziemia Mindel-Würm informator w formie pocztówki (fotografia autorstwa Marka Rogulskiego z roku 1989)

listopad 1990

- Festiwal performance – akcja *Ziemia Mindel-Würm* w PWSSP w Gdańsku.

marzec 1991

- *Zamek* – akcja na dawnym zamku krzyżackim w Toruniu.
- Prezentacje dokumentacji działań w pracowni Yacha Paszkiewicza na Uniwersytecie Toruńskim.

październik 1991

- *Real Time - Story Telling* – akcja na festiwalu performance *Real Time - Story Telling*, w galerii Wyspa. Działania performance w galerii C14~~~ w Gdańsku.
- *Miejsca* – akcja *Naczynie Transmutacji* w galerii Wyspa w Gdańsku. Działania performance w galerii C14~~~ w Gdańsku.

opracowanie: Tadeusz Łukowski / Marek Rogulski / Fundacja TNS

Grupa Ziemia Mindel-Würm - działania muzyczne:

Materiał muzyczny pt.: *Ziemia Mindel-Würm* został zarejestrowany w roku 1990 przez duet artystyczny tworzony przez Marka Rogulskiego (preparowane gitary i perkusja) oraz Piotra Wyrzykowskiego (gitara basowa). Obaj muzycy wykorzystywali także elektroniczne przetworniki dźwięku i modulatory. Zespół operował głównie w sferze muzyki niskotonowej, co służyło budowaniu mrocznych, nasyconych energetycznie pejzaży dźwiękowych. Artyści rozwijali równocześnie praktykę performansową i akcyjną, co wywierało wpływ na rodzaj tworzonej muzyki. Stylistyka utworów nawiązywała do dokonań grupy Bauhaus, Head of Davids, industrialnego punka. Jeden z utworów ukazał się w roku 1990 w formie klipu filmowego, na którym widać artystów w trakcie akcji. Realizatorem klipu był Yach Paszkiewicz.

opracowanie: fundacja TNS

Grupa Ziemia Mindel-Würm – bibliografia:

- CH_3NHCH_2 , Ziemia Mindel-Würm 1990.
- C14~, „Przedproza”, 1991, nr 14/15, WOK, Gdańsk.
- O C14~ z Markiem Rogulskim rozmawia Danuta Godycka, „Obieg”, 1992 nr 4/4, CSW Zamek Ujazdowski, Warszawa.
- *Metafizyka społeczna*, Wydawnictwo Fundacja Totart, Gdańsk 1992.
- M.Rogulski, *Ziemia Mindel-Würm*, Fundacja TNS, Wydawnictwo Sz,sz,sz..., Gdańsk 1993.
- J.Ciesielska, *Nowa Szkoła Gdańska*, katalog PL, Galeria Münsterland, Niemcy 1994.
- T.Łukowski, *Historyczny Substrat czyli historia powstania i upadku otwartych pracowni w dawnej Łażni miejskiej*, Żywa Galeria, Fundacja Anima, Łódź 1998.
- TNS. 2000, Fundacja TNS, Wydawnictwo Sz,sz,sz..., Gdańsk 2000.
- *Poszukiwanie sensu fotografii. Rozmowy o sztuce*, red. K.Jurecki, Galeria Sztuki Wozownia, Toruń 2008.
- *Republika Bananowa* [w:] *Ekspresja lat 80-tych*, red. J.Ciesielska, OKIS, Wrocław 2008.
- *Suplementy do sztuki lat 80-tych*, red. J.Ciesielska, OKIS, Wrocław 2009.
- *Zwiadowca – projekt Poza Postmodernizm*, red. M.Rogulski, CSW Łażnia, Gdańsk 2009 [dostępny na stronie:]
<http://www.free.art.pl/fundacja.tns>

MOJA DEFINICJA SZTUKI PERFORMANCE